

[Statsministeren]

taget i betragtning, nemt kunne vise sig at have triste historiske dimensioner.

Efter regeringens opfattelse er det ikke svært at se, hvad der tjener Danmarks interesser. Jeg skal derfor slutte med at udtrykke håbet om, at vi i dag kan nå til forståelse her i Folketinget om den linje, Danmark bør anlægge i de afsluttende forhandlinger.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Debatten i dag er den foreløbige kulmination på en demokratisk proces i Danmark omkring de vigtige europapolitiske spørgsmål, en proces, som har været langt mere omfattende og grundig her i Danmark end i noget af de andre 12 EF-lande.

Under to tidligere debatter her i Folketinget, den 29. maj og den 29. oktober i år, har regeringen redegjort for de overordnede udenrigspolitiske strømninger, der ligger bag forhandlingerne i EF om den politiske union og den økonomisk-monetære union. Begge debatter mundede ud i dagsordener, som har udgjort grundlaget for regeringens forhandlinger i regeringskonferencerne. De dagsordener, der blev vedtaget, afspejler dels det danske memorandum tilbage fra oktober sidste år, dels de konkrete tekster til forslag om traktatændringer, som Danmark lagde frem i marts i år. Så vi kan altså glæde os over en stor og bred politisk opbakning bag den danske forhandlingslinje.

I det sidste år har vi haft en indgående og dermed langvarig dialog imellem regering og Folketing både her i salen og i Markedsudvalget og dér både i formelle møder og i en lang række uformelle møder. Det har været en besværlig demokratisk proces, men det har så sandelig også været en proces, der har lønnet sig, for der er ingen, der i dag kan sige, at vi har undladt at delagtiggøre Folketinget og offentligheden i forhandlingerne. Hver en sten er blevet vendt. Det er klart, at det har været en proces, der ikke har været helt fri for politiske drillerier; sådan er det jo. Men alt i alt har vi haft en konstruktiv dialog, og det er derfor, ingen i dag kan gå ud og hævde, at der er blevet forhandlet i det skjulte, eller at man efter Maastricht bare får smidt et færdigt resultat på bordet, som der skal siges ja eller nej til.

Nej, jeg vil vove den påstand, som jeg indledte med, at man i intet andet af de tolv EF-lande har haft en så åben og demokratisk pro-

ces som i Danmark, hvor alle partier løbende har haft lejlighed til at påvirke det resultat, der gradvis har tegnet sig.

Vi ved jo, at det tit kan være svært at se en skov for bare træer, og vi må nok være opmærksom på, at vi i det sidste års tid især har beskæftiget os med træerne et efter et – vi har taget os af de mange enkeltpunkter – og at vi nu er ved at være nået frem til det punkt, hvor det er skoven, altså det samlede resultat, vi skal til at vurdere.

Forud for mødet nu her mandag-tirsdag i Det Europæiske Råd i Maastricht tegner der sig et resultat, der må siges at være i overensstemmelse med de politiske målsætninger, som det store flertal her i Tinget løbende har støttet. Strukturen i det samlede traktatkompleks falder i tråd med Danmarks ønske om, at dele af samarbejdet inden for de allerede eksisterende traktater skal styrkes, samtidig med at udenrigs- og sikkerhedspolitik plus indre anliggender og juridisk samarbejde bliver fastholdt som mellemstatsligt samarbejde.

Det har været et meget vigtigt punkt. Flere medlemslande og for øvrigt også Kommissionen ønskede under forhandlingerne, at alle tre dele af samarbejdet, dvs. de dele, som i dag er omfattet af traktaten, inklusive økonomisk og monetær union, udenrigs- og sikkerhedspolitik samt indre anliggender og juridisk samarbejde, blev lagt sammen i en enhedstraktat. Det var en debat, der især kom tydeligt frem i juni måned, hvor det daværende luxembourgske formandskab skar igennem til fordel for adskillelsen af de tre nævnte emnekredse. Denne fremgangsmåde blev tiltrådt af Det Europæiske Råd på mødet i slutningen af juni i år. Alligevel forsøgte det hollandske formandskab at komme igennem med en enhedstraktat, men uden held, eftersom flere, deriblandt Danmark, stod fast i afvisningen af denne model, og det er vel ikke for meget sagt, at Danmark stod i spidsen for en afvisning af netop denne model. Regeringen ville ikke have fundet det tilfredsstillende med en anvendelse af EF's særlige beslutningsprocedure på udenrigs- og sikkerhedspolitik samt på indre anliggender og juridisk samarbejde.

Et af de problemer, der skal tages stilling til nu her i Maastricht, er hensigtserklæringen om det føderale sigte. Der er nogle medlemslande, som finder det af meget stor betydning, at den-